

DANTONS DOOD

een radicale bewerking

Timen Jan Veenstra

Naar Georg Büchner

v3 – 03/05/2013

Proloog

Danton

“Je moet je geest veranderen, niet de hemel.”

Seneca.

Ik bedoel, die schreef het, dus dan moet je dat erbij zeggen.

Godverdomme, het is gek om een andere dode te moeten citeren hier, maar ik heb gekeken, en niks van wat ik ooit heb gezegd komt ook maar in de buurt van de waarheid van die zin.

“Je moet je geest veranderen, niet de hemel.”

Precies. Godverdomme, precies.

Hoeveel Hemelbestormers zijn er al niet gestorven?

Hoeveel niet van de trappen gevallen, zo, bam, de Hel in?

Hoeveel bedoelingen niet uitgewrongen in naam van het Goede.

Wat hebben we ervoor teruggekregen?

Of nou, wat hebben jullie ervoor teruggekregen.

Mij interesseert het geen fuck meer, ik ben dood.

Maar jullie leven nog, jullie zitten nog elke dag in dat moeras van een wereld.

Die zwetende, lillende, klamme, verstikkende pot met pus dat ze ‘t leven noemen.

Niet dat jullie daar iets aan kunnen doen, dat zeg ik niet.

Het is gewoon wat het leven is.

Dat is het punt.

Hoe je daar mee omgaat,

dat diepe besef, hier, in je lijf,

dat ronde gat waarin je valt en rondtolt en tuimelt,

weet, voelt, in je botten: niets wat ik doe heeft betekenis.

Alles wat ik moet en wil en geacht word te doen is een illusie.

Je kunt ertegen vechten.

Natuurlijk. Je kunt iets doen.

Opstaan alleen al is een medaille waard,

je tanden poetsen, naar je werk gaan, ’s avonds het nieuws kijken, chapeau.

En ondertussen vechten tegen die muur van emotie,

die gigantische tsunami van onrecht die je elke minuut op je afgevuurd krijgt:

WAAROM ZIJ WEL EN IK NIET?!?!

Of het nou gaat om bankiers die kunnen rentenieren van gestolen miljoenen

of Nigeriaanse negertjes die omkomen van de honger -

zij zijn tenminste dood, zij hebben rust. Toch?

Terwijl jij daar zit en de haat in je opborrelt, tegen je ingewanden kapot slaat,

in je hart sijpelt, je hersens vergiftigt en je opeens,

gewoon, omdat je dat een gast hoorde zeggen op internet,

een bom om je middel tapet en honderd man in stukjes met je mee het hiernamaals inneemt.

Zij de Hemel in, jij de Hemel in. Klaar. Juist?

Fout!

De Hemel is fokking saai.

Niets te doen.

Beetje met God praten, woepdiedoepdiedoe, hij wéét alles.

En denk je dat hij je ook maar één potje poker laat winnen?

Vergéét het maar!

En dan zit je daar, dat “paradijs”, dat eindeloos uitstrekkende haleluja waar je alles voor hebt opgeofferd in de hoop dat het op dat gore haveloze mensonterende planeetje tenminste ietsjes beter zou worden, en dan kijk je naar beneden en dan realiseer je je:

Kut.

Alles wat ik heb gedaan, elke stap die ik heb gezet, niets heeft het veranderd.

Alles is precies zoals het was, alleen noemen ze het nu “democratie”.

Of “media”. Of “economie”.

Alles tevergeefs.

Teleurstelling.

Geloof me nou maar,

ik heb het allemaal zien gebeuren.

Al die Hemelbestormers.. Al die “revolutionairen”.

Opnieuw en opnieuw.

Methodes veranderen, het resultaat niet.

Zie je, mensen snappen het niet.

“Je moet je geest veranderen, niet de hemel. Ook al steek je de onmetelijke zee over, ook al *verwijderen zich*, zoals Vergilius zegt, *landen en steden*, je gebreken zullen je volgen waarheen je ook gaat.”

Danton laat zich zakken in een comfortabele stoel en trekt een blikje bier open

1.

Het begin van de rechtzaak tegen Danton.

Robespierre

Geachte leden van het hof,
mijn naam is Maximilien François Marie Isidore de Robespierre.
Ik was een advocaat, politicus, en over de jaren ben ik uitgegroeid tot een van de bekendste
voormannen van de Franse Revolutie.
ik geloofde dat het volk intrinsiek goed en puur is;
dat we een democratie moeten nastreven
waarin armoe eervol is, macht onschuldig, en de kwetsbaren veilig zijn van onderdrukking;
een democratie die steriel is en majestueus, maar bovenal: goed.
Liberté, égalité, fraternité; daar heb ik mijn leven aan gewijd,
en met kracht verdedigd, waar het verdediging behoefde.
Tot ik op 28 juli 1794, slechts 36 jaren jong, vermoord werd
door de mannen die ik eens mijn broeders noemde.
Lafhartig onthoofd, midden op het Place de la Révolution..
Uit angst en puur lijfsbehoud van hen die niet moedig genoeg waren om de Revolutie door te zetten

In plaats van mij dankbaar te zijn voor mijn offers,
wordt al tweehonderd jaar lang mijn dood als een overwinning gevierd!
Ik word uitgekotst en al mijn vermeende zonden als bloedige trofeeën boven de hoofden
van een onwetend publiek geheven,
mijn desillusie neergezet door acteurs en actrices,
mijn woorden omgetoverd tot radicale statements
die opeens heel belangrijk schijnen voor deze moderne tijd,
mijn vermeende schuld gebruikt als een pamflet dat het luie publiek in verlamming moet schokken!

In samenspel met deze leugens en karaktermoord,
waar ik als een moderne en noodzakelijke Judas nog mee zou kunnen leven,
wordt HIJ, Georges Danton, op een VOETSTUK gezet! Als voorbeeld! Als romantische held!
Waarom?!
Omdat hij koude voeten kreeg, zijn handen van de Revolutie af trok
en zichzelf op haar hoogtepunt voor haar wielen wierp,
geschrokken door haar ultieme Gerechtigheid.
En nu vieren ze *hem*.
Noemen ze hem een martelaar.
Een Held!

Ik heb dit hof ter zitting geroepen omdat we na 250 jaar van revoluties
zijn aanbeland bij een generatie die zich geïnspireerd voelt door Danton
die roept dat het genoeg is maar niks doet, een generatie-

Danton:

Onzin

Robespierre

Ik zou de verdachte op willen roepen z'n mond te houden.
Hij mag er snel genoeg z'n laatste woorden mee uitspreken.
- een generatie die zich door hun vrijgevochten ouders in slaap laat sussen en zich laaft aan
internetwijsheden.

met het idee overal recht op te hebben, met overal een mening over, maar wanneer ze dat recht moeten halen, moeten afdwingen van die mensen die het hun ontnemen, vragen of ze hun reiskosten wel kunnen declareren.

Waar is de spontaniteit gebleven?

Waar de zin om iets van je leven te maken?

Waarom DOEN zij niets?

Danton

Vind je 't niet ietwat arrogant om steeds weer een nieuwe generatie te berechten?

Robespierre

Dat is het punt niet.

Jouw dood is het punt.

Dat het terecht was,

en dat mijn naam eeuwenlang voor niks door het slijk is gehaald.

Deze schokkende geschiedsvervalsing heeft lang genoeg geduurd.

Dit hof moet een vuist maken naar al die melkmuilen die denken

dat ze de woorden van een belangwekkend en beroemd historisch figuur

zo maar even kunnen misbruiken om een "punt" te maken!

Ik eis een rectificatie!

Ik eis dat mijn naam wordt gezuiverd van alle blaam,

dat mijn leven in ere wordt hersteld,

en dat het originele vonnis van Danton wordt bekrachtigd en opnieuw uitgevoerd!

Op 30 maart 1794 houd ik de volgende redevoering voor de nationale conventie.

2.

Robespierre

Medestanders!

Wij staan voor een groot onheil!

Juist nu de vijanden van de Republiek van de radar zijn verdwenen,
voelt het alsof wij weer op kunnen staan en dansen in de straten,
de Republiek een feit, Viva La France!

Maar niets is minder waar!

Onder de hielen van onze laarzen ritselen en slepen zich de nakomelingen van dissentie bijeen.
Een verkeerde stap, een verkeerde handeling,
en zij zullen niet aarzelen al ons goede werk teniet te doen en de Republiek in chaos storten!

Deze nieuwe factie wil niet met open vizier ons tegemoet treden,
maar ons van binnenuit verzwakken.

Zij roept “genade!” en laaft zich aan onze kracht,
zuigt onze wil leeg, totdat wij met gebogen hoofd en hoog geheven handen ons posteren voor weer
een nieuwe despoot, weer een nieuw pseudo-Godsfiguur.

Zij jent en zuigt en zingt en danst, zij verleidt en zij hoereert met maar één doel:
om ons verstand af te nemen, onze woorden en onze daden, en ons zo,
naakt en teneergeslagen, af te leveren in de handen van een nieuw Systeem,
van een nieuwe Macht die zichzelf gekscherend Koning noemt.

Zij fluisteren dat De Republiek te ver is doorgeschoten,
dat haar wapens zijn vervangen door Terreur.

Maar de Republiek is juist een Dualiteit: Terreur en Deugd.

Het ene kan niet bestaan zonder het andere,
en als wij de Deugd nastreven, hebben wij juist nu de plicht om Terreur te gebruiken
en alle vijanden van vrijheid te verpletteren!

“Heb toch genade!” schreeuwen zij.

Genade voor onschuldigen, voor de zwakkeren, voor de mens? Ja!

Genade voor criminelen? Nee!

Juist de vrijgevochten handelende burger verdient de bescherming van de maatschappij,
niet die kameleonitische parasiet die rollend in zijn stront exclusief zijn eigen lusten nastreeft,
en af en toe de Marseillaise mompelt!

Jullie weten wie het zijn!

Deze treurige, schandelijke, zielige lieden die ons vergiftigen met geld en sperma,
achteloos proberen in onze geest te kruipen, en ons onze hardbevochten Vrijheid te ontnemen!

Al diegenen die eerst op vervallen zolders hun bestaan bij elkaar scharrelden
maar nu opeens in glimmende bolides geldbiljetten door de straten smijten
en zich in vol ornaat aan elkaar vergrijpen! Waar komt hun weelde vandaan?

Nou?

Hebben zij het Volk bestolen of de gouden handen valse Koningen in hun reet gepropt?

Deze “spreekmeesters van het volk”, die met veren in hun kont over straat paraderen en met de
ondeugd en de zonde en de luxe van de oude hoven kokketeren,
die banket na banket geven, al jullie geld vergokken en in goud gestikt verlours in hun eigen kots
rollen!

Er kan geen vrede zijn met deze lieden die de Revolutie voor hun financiële zwendel aangrepen,

die de Republiek als conglomeraat zien dat hun eigen zakken moet spekken!

In paniek proberen zij nu het Vuur van de Revolutie te blussen.

Ze smeken om vrij te zijn hun gedachten te uiten, dat zij niets meer zijn dan hun natuur, zo vol zonde, en zonder schuld! “Heb toch melij met onze zwakte,” bezweren zij, “wees niet zo wreed in uw handelen!”

Ze kunnen gerust zijn!

Het zwaard van de Wet is niet wreed en niet genadig,

het is geduldig en Juist en zal nooit roesten in de handen van wie het is toevertrouwd!

Wij zullen de Republiek een groots voorbeeld geven!

3.**Büchner**

Lieve Minna,

De laatste paar dagen heb ik steeds mijn pen ter hand genomen, maar vond ik het onmogelijk om iets op papier te krijgen. Hoe lang moet ik nog wachten tot ik je echt mijn vrouw kan noemen? Ik heb je troost nodig. Dag na dag bestudeer ik de geschiedenis van de Revolutie en zijn toekomst. Maar ik voel me compleet verslagen door het ontstellend fatalisme dat daarmee gepaard gaat. De Franse Revolutie blijft voor mij het voorbeeld dat bewijst dat despoten door het volk afgezet kunnen worden! Ik heb het geschreven in Dantons Dood! Maar als ik om me heen kijk, zie ik in de menselijke natuur slechts de verschrikkelijke hang naar uniformiteit, die zich in het sociale leven met zo'n kracht opdringt dat hij haast onvermijdbaar is. Het individu is slechts het schuim op de top van een golf, grootsheid slechts een incident, de dominantie van het intellect een poppenkast, een absurde worstelwedstrijd tegen een ijzeren hand die wij, hoogstens, kunnen zien maar nooit kunnen verslaan. Ik zou er niet aan moeten denken om te bukken en te buigen, mijn handen in het stof te wroeten voor de gepluimde paarden of de lakeien van geschiedenis. Ik weiger dat te doen! Ik train mijn ogen om gewend te raken aan het bloed, maar ik ben zelf geen mes van de guillotine. De burgers moeten dat zijn, onze medemensen die worden uitgebaat en uitgeknepen, wanneer komen zij in opstand? Weten zij dat het beter kan? Waarom doen zij niks? Omdat despoten tegen hun zeggen: je moet dit, je moet dat, dit is je plaats in de wereld? De mens wordt geselsd door woorden van verdoemenis, waarvan "moeten" de grootste is. Wat is dit voor kracht in ons die liegt, moordt, bedriegt? Ik wil de gedachte niet afmaken.. Wanneer zie ik je weer? Ik kan me niet voorstellen dat mijn koude, verwrongen hart het nog langer zonder jou uithoudt.

4.

Bij Danton thuis, eerste akte, eerste scène

Personages: Danton, Julie, Camille, Philipeau, Hérault

Camille

Weer twintig executies, godverdomme.

Julie

Camille?

Camille

Ja.

Danton

Twintig?

Philipeau

Waarom houdt 't niet op?

Ik snap dat we de Hébertisten moesten berechten,
te radicaal voor deze wereld, en daarin niet systematisch genoeg,
ze zouden ons mee hebben genomen, zonder twijfel,
en Robespierre had gelijk om hen naar hun dood te sturen.
Maar nu is er geen gevaar meer van Links noch Rechts,
waarom vermoorden wij dan elkaar nog steeds?

Hérault

Omdat Robespierre ons graag terugziet in een of ander bloeddoordrenkt Eden, Philipeau.
Een Paradijs vrij van verraad en woede, van doortrapte complotten en achterkamertjespolitiek,
en omdat St. Just ons als babies op onze handen en voeten wil zien kruipen
zodat Robespierre ons daarna als een schoolleraar rechtop in zijn banken kan zetten
en onze hersens met z'n monotome propaganda kan verdoven.

Philipeau

Dus hoe lang moeten wij nog als smerige kinderen door de straten kruipen,
met doods-kisten als wieg en afgehakte hoofden als speelgoed?

Camille

NIETS NIETS NIET DAN VERDERF EN VERDOEMENIS DAN HORDES GELUKSZOEKERS EN TERRORISTEN
DIE DE FUNDERING VAN ONZE STAAT-

Danton

Rustig, Cam.

Hérault

Hij heeft gelijk, Danton, we houden zo niemand meer over!
Die rechters, ze vroegen zich af of wat er gebeurde wel grondwettelijk was.
Grondwettelijk? Schreeuwde Robespierre, wat heeft een Grondwet ons ooit gebracht? NOU! NOU!!

Danton

Hérault! Rustig!

Philipeau

De Revolutie is over de kop gegaan – hij houdt niet op en vreet zijn eigen staart.
Weet iemand wanneer het bloed stopt met vloeien en de Republiek begint?
Wat is een Republiek überhaupt?

Camille

Het wordt teveel, Danton! Die hele commissie..
Altijd weer die vergaderingen.
Heren, bij deze verklaar ik de vergadering van de commissie van publieke veiligheid voor geopend.
Welke verraders hebben zich nu weer naar boven geworsteld?
En dan volgen de lijsten, naam na naam na naam, het houdt niet op.
En Robespierre die weet dat, die zit er als een havik op,
en nog een naam erbij en nog één en nog één.
NAAR HET SCHAVOT! Schreeuwt 'ie dan.
En ik durf niks meer te zeggen, straks staat mijn naam ook op zijn lijst.
Word ik uit mijn bed-

Danton

Dat gaat niet gebeuren, Camille.

Camille

Nee! Maar ik doe er wel aan mee! IK! DOE! ER! AAN! MEE!
Wat maakt mij dat, Danton?
Wat ben ik dan?

Danton

Bang, dat is alles.

Camille

Bang, ja bang.
Een bange lafaard, dat ben ik.
Ik trek het niet meer, Danton.
Als we zo doorgaan is er niks meer over.
Geen vrijheid. Geen volk. Geen staat.
Losse plukjes mensen die ooit wisten wat het was om samen te leven.
Maar nu net zo lief je hersens inslaan voor een positieve aantekening.
Wat zijn wij, Danton? Hoe lang kunnen wij ons nog blijven verschuilen achter angst?
De staat.. De staat zou als een doorzichtig gewaad moeten zijn,
dat zich voegt naar het lichaam van het volk, naar de aderen,
de spanning van de spieren, het zuchten en het huilen.
Iets dat ons warm houdt wanneer het koud is,
ons afkoelt wanneer de hitte ons te veel wordt..
Niet dit,dit..
Je moet iets doen,Danton, spreek voor de Conventie.
Doe iets.

Danton

Nee.
Als ik al iets doe, dan is het genieten van het leven dat er nu is.
Niet m'n uit angst opsluiten voor iets wat wellicht niet eens gaat gebeuren.
Ik leid bij voorbeeld.

Julie

Dus.. Dus wat?
Je doet niks?

Danton

Precies, ik lijd bij voorbeeld.
Moeten meer mensen doen, hadden we dit gezeik niet.

Julie

Je laat je afvoeren en-

Hérault

Danton-

Danton

GENOEG!

Wat denk je dat er gebeurt als ik daarheen ga?
Als ik mijn stem bij de dissidenten voeg?
Het geeft Robespierre alleen maar MEER ammunitie, meer reden voor zijn paranoïa en waanideeën
over recht en leiderschap. Dan wordt die schimmige vijand opeens levensecht
en hebben we weer een Revolutie op onze hand –
en uiteindelijk ligt de ene helft van het land rustig in zijn bed,
en de andere onthoofd onderaan de trappen van de guillotine.
Ik weiger het, laat hem maar z'n woede botvieren op een paar mensen,
laat ze verrekken daar, in die Rechkamer, laat ze streven naar de goede zaak.
Laat ze elkaar maar allemaal afslachten als ze zo nodig moeten,
ik dans wel een paar maanden om de lijken heen,
uiteindelijk red ik er miljoenen mee.

Philipeau, Camille, Hérault af

Julie

Je hebt niks aan ze, dat weet je.

Danton

Laat ze. Ze hadden mij nodig om zichzelf moed in te blazen,
die commissie kan zichzelf oppoffen wat 't wil, een speldeprik en ze loopt leeg op straat.
De Revolutie is nog niet klaar, ze hebben me nodig.

Julie

Je moet iets doen.

Danton

Doeners gaan dood.
De rest heeft tijd voor zijn vrouw.

Julie

En wat ben jij?

Danton

Een idealist zonder illusies.
Danton kust Julie

5.

St. Just en Robespierre over Danton

St. Just

Je twijfelt over Danton.

Ik zie 't.

Er is geen ruimte voor twijfel.

Robespierre

Als ik hem te hard aanpak dan gaat het volk met hem mee.

Dan ben ik straks degene die op het schavot staat.

Maar ik kan hem ook niet laten begaan,

als we nu niet doorpakken sterft de Revolutie voordat hij goed en wel begonnen is.

St. Just

Jezoekt een concrete aanleiding, je wilt niet zwak overkomen.

Robespierre

Nee.

St. Just

Ik herinner me een verhaal dat mijn vader me vertelde, vroeger.

Het ging over een jongen.

Hij had blond haar.

Groene ogen.

Harold, heette 'ie.

En Harold droomde veel, overdag.

Als hem iets werd hem gevraagd knipperde hij altijd eerst met zijn ogen,

alsof hij verbaasd was dat hij steeds in deze wereld leefde.

Volgens mij droomde hij altijd weg van ridders en draken en superheldkrachte

Als je het niet in je echte leven kan, dan maar in je dromen.

Dat doe ik tenminste.

Maar in de echte wereld wist hij het antwoord niet.

Of in ieder geval, hij wist de vraag niet, dus kon hij het antwoord niet geven.

Dus zei hij maar:

Mozambique.

Want dat had hij gelezen, ergens, in een boek,

of misschien een keer in de les gehoord.

Maar hij vond het mooi klinken, dat woord, dus dan zou het wel goed zijn.

Maar het was niet goed, natuurlijk,

en als je het foute antwoord gaf, kreeg je slaag.

Elke keer.

Naar voren lopen,

voor de klas, omdraaien, broek naar beneden, voorover buigen.

Pats. Pats. Pats.

Rode striemen,

blauwe plekken, en dan nog honderd strafregels.

Zo ging dat.

Straf die in je lijf gaat zitten.

Op een avond kwam de broeder door de deur –
extra straf.
Hij maakt Harold wakker, pakt zijn hand en leidt hem mee naar buiten,
legt hem over het kloostermuurtje heen,
trekt zijn broek omlaag.
En die broeder die staat daar en hij kijkt naar zijn gat,
en hij ramt hem erin.
Gewoon RATS erin.
En Harold geeft geen kik.
Geen traan laat 'ie.
Dus die broeder ramt nog eens.
En nog eens.
En nog eens.
Dieper en dieper.
Rode stroompjes bloed.
Maar niets. Geen zucht.
Hij buigt zich over hem heen.
Hijgt in zijn oren.
En Harold, Harold die draait zich om.
Razendsnel.
Grijpt zijn ballen in zijn handen en draait. En knijpt. En scheurt. En die broeder gilt het uit.
En Harold zegt:
“deze was gratis. Voor de rest moet je betalen.”
Hij heeft nooit meer strafregels gehad. Nooit meer.
Snap je wat ik zeg?

Robespierre

Ja.

Maakt niet uit hoe hard iemand je naait, zolang je 'm aan het eind maar bij zijn ballen hebt.

St. Just

Juist. Heb geduld. Hij graaft zijn eigen graf.

6.

Robespierre

Ik moet met je praten.

Danton

Ga je gang.

Robespierre

Hier.

geeft hem een envelop met geld

Danton

Geld?

Wat is dit?

Robespierre

Je leidt duizenden naar de slachtbank, je bent persoonlijk verantwoordelijk voor de onthoofding van de Koning, en als het puntje bij het paaltje komt wijs je naar anderen en sluit je je op in je kamer met een stuk of tien hoeren.

Danton

Als we accolades uit gaan wisselen ga ik even zitten.

Robespierre

Met dat geld moet je een eind komen.

Danton

Wat.. Je wilt dat ik vlucht?

stilte, Danton barst in lachen uit

Robespierre

Het comité wil je uit de weg hebben en ik kan ze niet eeuwig tegenhouden.

stilte

Robespierre

Ik geef je een kans, hier!

Danton

Dat comité van idioten wil terug naar hoe het was – naar een overzichtelijk systeem waarin we allemaal braaf en netjes doen wat ons wordt opgedragen. Alleen noemen ze het nu geen monarchie meer maar een Republiek.

Kom op, Max, jij en ik kennen de waarheid.

We kunnen niet terug.

Jij hebt alles veranderd.

Voor altijd.

Hier.

gooit de envelop terug

Robespierre

Waarom doe je toch zo koppig!
Wij kunnen nu alles veranderen. Nu. Samen.
Maar je gaat uit je weg om alles wat ik doe te ondermijnen!
Voor één keer hebben wij de macht.
We kunnen echt iets veranderen.
En je werkt me alleen maar tegen!
Help me toch!

Danton

Nee, dank je.

Robespierre

Waarom niet?

Danton

Omdat ik geen zin heb om nog eens 10.000 man naar de guillotine te sleuren.

Robespierre

Die 10.000 wilden ons van de troon stoten!

Danton

Wat, allemaal?
Er zaten kinderen bij!

Danton haalt zijn neus op

Robespierre

Neem je me niet serieus?

Danton

lacht
Serieus?
lacht harder
Waarom zou ik jou serieus nemen?
Jij bent zo bang om wat iedereen van je vindt,
dat je vergeet waarom we die hele verdomde Revolutie in de eerste plaats zijn begonnen!

Robespierre

Jij bent een intrigant,
een landverrader die niet durft-

Danton

Praat nou niet alsof je een van hen bent, dat ben je niet!
Zelfs al doe je nog zo je best.
Voor hen ben je gewoon een gebruiksvoorwerp, net als ik;
een hoofd dat er op een gegeven moment af moet.
Ze hebben je nu nodig, maar wanneer dat niet meer zo is..
Ze sleuren je sneller naar het schavot dan jij "hoogverraad" kan roepen.
Moralen.. Codes.. Het is niks, los zand.
Zij zijn alleen maar zo goed als de wereld hun toestaat dat te zijn.
Wacht maar.

Wanneer het moeilijk wordt, wanneer het schip zinkt,
wanneer zij niet meer weten wat te doen,
al die beschaafde mensen van je,
ze slaan elkaars schedels in en zuigen 't bloed op.

-

En al je ideeën, al je mooie praatjes,
al je onkreukbare oncorrumpeerbaarheid..
weg, als sneeuw voor de zon.

Robespierre

Mijn wetten zorgen er voor-

Danton

De wet de wet de wet..
De wet is geschiedenis!
De wet wint het nooit van pure oerdrift!

Robespierre

Wat zeg je nu echt? Hè?
Dat verandering een illusie is, ongeacht hoe hard je werkt?
Onzin! Ik weet precies hoe het zit,
jij wilt gewoon een mooie martelaar zijn!
Een herboren Jezus Christus die mensen later kunnen vereren!
Maar daar werk ik niet aan mee!

Danton

Och-

Robespierre

Wat?!

Danton

inspecteert zijn vingernagels
.. Ik heb gewoon geen zin om op te staan.

stilte

Robespierre

lanceert zichzelf met een grom van woede naar Danton, sleurt hem naar de grond
GA WEG! ROT OP!

Danton begint te lachen

Robespierre

IK WIL JE HIER NIET HEBBEN FLIKKER OP MET JE GENIKS EN JE GELOOF GA WEG GA WEG-

Danton

lacht oncontroleerbaar terwijl Robespierre hem slaat

Robespierre

VERRADER! FANTAST! LEUGENAAR!
slag, nog een

Robespierre slaat door, verliest zichzelf

Danton

Maar ik DOE niks!

Robespierre

HOUD OP HOUD OP HOUD OP HOUD JE MOND-

Wanhopig probeert Robespierre Danton het zwijgen op te leggen

Danton

Niks.. Je kunt me niks maken.

Met al je kracht.. Niks!

Robespierre geeft het op, ze liggen uitgestrekt op de vloer

Robespierre

Alsjeblieft.

Laat het.

Wat maakt het jou nou uit?

Ga toch weg.

Danton

Nee.

7.

De Rechter

U sloeg niet terug?

Danton

Dat klopt Edelachtbare.

De Rechter

Waarom niet?

Danton

Ik heb later altijd berouw gehad van het geweld-

Robespierre

Leugenaar.

De Rechter

Laat de verdachte uitspreken.

Robespierre

Maar hij heeft nooit spijt ge-

De Rechter

hamert Robespierre tot stilte

Gaat u verder.

Danton

Het was de avond dat ik werd opgepakt.

Julie was bij me.

Ik stond voor het raam...

8.

(Tweede akte, vijfde scène)

Julie en Danton in de slaapkamer

Julie

Kom je naar bed, Georges?

Danton

September, september.

De massa's van September..

Hoor je 't? Ze roepen-

Toen ik daarnet aan het raam ging staan –

door alle stegen schreeuwde en tierde het: September!

Julie

Ik hoorde niks.

Je droomde.

Danton

Droomde? Ja, ik droomde - maar het voelde anders..

De aarde spon, harder en harder, ik klemde mijn benen om haar alsof ik op een paard zat en met mijn handen woelde ik door haar manen, drukte me tegen haar ribben, het hoofd gebogen, haren wapperend over de afgrond; zo sleurde ze me mee. Ik schreeuwde van angst en ik ontwaakte – en toen hoorde ik het, Julie. September, september.. Waarom September?

Julie

Je deed wat je kon, toch?

Danton

Doen wat ik deed.. Praten, ja.

Holle woorden.

Julie

Verdun was gevallen -

De vestingen veroverd, de aristocraten in de stad...

De Republiek was verloren.

Mensen hadden behoefte aan jouw woorden.

Danton

Verloren. We konden de vijand niet achter in de rug hebben en tussen ons in, we.. we-

Wij versloegen hen – dat was geen moord, dat was oorlog vanbinnen.

Julie

Jij hebt het vaderland gered.

Danton

De Septembermoorden..

1400 mensen dood.. Voor het vaderland. Ik moest-

Wie heeft dat "moet" bedacht, wie?

Wat is dat, wat in ons liegt, bedriegt, steelt en moordt?

Poppen zijn wij, door onbekende machten in de lucht gehouden.

Julie

Maar we zijn geen poppen meer, daar heb jij voor gezorgd!

Danton

Lichamen op elkaar gestapeld, verwrongen, uiteengetrokken, verkracht, uitgekotst..

Julie

Houd op!

Het is niet jouw schuld!

Danton

Schuld.. Schuld?!

Nee.. Het is niet mijn schuld.

Maar waarom voel ik dan-

Ik had-

stilte

Julie

Danton?

Danton

Laat maar.

Ik ben rustig.

Kom, we gaan naar bed.

9.

Robespierre

Edelachtbare, ik roep Julie Danton op,
gestorven op 4 april 1794.

Julie neemt plaats

Robespierre

U bent de echtgenote van Georges Danton?

Julie

Ja.

Robespierre

U pleegde zelfmoord?

Julie

Ja.

Robespierre

Waarom?

Julie

Omdat ik niet zonder mijn Georges kon leven.

Robespierre

Om de liefde.

Julie

Ja.

Robespierre

Mevrouw Danton-

Julie

Julie.

Robespierre

Mevrouw Danton, we hebben net van Danton gehoord dat hij berouw had van zijn daden.

Julie

Ja.

Robespierre

Dat hij tot inkeer kwam toen hij zich realiseerde hoeveel doden hij op zijn geweten-

Julie

Om het vaderland te redden!

Robespierre

..Volgens u.

Mijn vraag aan u, mevrouw Danton:
waarom vertrouwt u hem?

Julie

Waarom?

Robespierre

Ja.

Julie

Ik heb geen reden..
Gewoon.

Robespierre

Dus als hij zegt dat hij wroeging heeft,
dat hij geweld heeft afgezworen,
dat hij het beste met de wereld voor had,
dan gelooft u hem?

Julie

Ja.

Robespierre

U vertrouwt hem, de man om wie uzelf doodde,
de man die voor het altaar zwoer voor u te zorgen,
om u lief te hebben in voor en tegenspoed,
alleen u en niemand anders, tot de dood u scheidt?

Julie

Ja.

Robespierre

U vertrouwt de man die ondanks die eed met tientallen vrouwen naar bed ging,
die u dagelijks verried, orgies hield en zich bezatte in hoerenhuizen,
zich daarna stomdronken uw bed in wurmde en zei dat er niets aan de hand was?

Julie

Ik eh..-

Robespierre

Hij maakte uw geld op, neukte alles wat los en vast zat,
bezatte zich, nam steekpenningen aan van alles en iedereen,
en prees daarbovenop zijn eigen hoerderij als een groot goed
en toch vertrouwt u hem?

Hij liet geen traan om uw eigen moord!

Julie

Niet-

Robespierre

Geef antwoord op de vraag,
Is dat het gedrag van iemand die eerlijk is?

Of is het het gedrag van iemand die liegt en bedriegt,
die mensen net zo lang manipuleert tot hij krijgt wat hij hebben wilt?

stilte

Robespierre
GEEF ANTWOORD!

Julie
Ik.. Ik weet het niet.

Danton
Stop!
Zij heeft hier niets mee te maken!

Robespierre
Als hij zo iemand is, iets wat u *zelf* toegeeft,
als hij zo iemand is die door en door verrot is,
hoe kunt u hier dan met een recht gezicht zeggen dat u hem vertrouwt?
Hoe kunnen *wij* hem vertrouwen?

Julie
Ik heb nooit-

Robespierre
Waarom? WAAROM?!

Julie
Hij *hield* van mij!

10.

(Eerste bedrijf, eerste scène)

Danton en Julie samen met de anderen in een gezamenlijke ruimte

Julie

Danton..

stilte

Vertrouw je me?

Danton.

Danton.

Danton!

Vertrouw je me?

Danton

Natuurlijk niet.

Julie

Waarom niet?

Danton

We weten weinig van elkaar.

We strekken onze handen naar elkaar uit, maar het is vergeefse moeite,
wij duwen onze palmen tegen elkaar maar het verhult–
wij zijn eenzaam.

Julie

Jij kent me, Danton.

Danton

Als dit is wat men kennen noemt..

Je hebt donkere ogen en krullend haar en een mooie huidskleur
en zegt altijd tegen mij: lieve Georges!

Is dat kennen?

Wat ligt daarachter?

Hoe moet ik dat ooit te weten komen?

Elkaar kennen...

We zouden onze schedels moeten openbreken
en de gedachten uit 't hersenmerg moeten drinken...

Luister, Julie, ik houd van jou als van 't graf!

Julie

Nou!

Danton

Nee, luister!

Men zegt dat in het graf rust heerst, en dat graf en rust hetzelfde zijn!

Als dat waar is, dan lig ik in jouw schoot al onder de aarde.

Jouw ogen mijn zoet sterven, jouw lippen doodsklokken,

je stem mijn afscheidslied, je borst mijn grafheuvel, jouw hart mijn kist.

Ik lig besloten in je lichaam, daar heeft vertrouwen niets mee te maken.

11.

Robespierre en St. Just beraadslagen over hoe Danton op te pakken/uit te schakelen

St. Just

Als wij nu niet handelen verliezen wij het voordeel van de aanval.
We kunnen niet langer aarzelen. Het Comité staat klaar.

Robespierre

Laat me raden, het Comité heeft vast ideeën over de te volgen strategie?

St. Just

Wij komen allen in zitting bijeen-

Robespierre

Allemaal? Weet je hoe lang dat duurt?

St. Just

De vorm is belangrijk, we moeten dit goed doen.
Met alle decorum, in stijl; wij zijn geen barbaren, maar priesters,
wij leiden met onze gebeden een nieuwe tijd in.

Robespierre

Juist, wij zetten 't rotte lichaam in vol ornaat in de zon,
tot de stank en ziekte niemand meer kan ontgaan-
en iedereen kan zien:
zij nemen hun taak serieus,
zij doen wat gedaan moet worden,
en, ja, inderdaad, dit is goed voor de Staat.

St. Just

En daarna mieteren we het geheel vol overgave en onder luid gejuich het graf in,
niet kreupel of mismaakt, maar met al zijn ledematen-

Robespierre

Behalve het hoofd, dan.

St. Just

glimlacht

Juist.

Wij begraven het verschrikkelijke lijk van hedonisme en parasitair plezier met alle égards-

Robespierre

En staan aan de geboorte van een Nieuw Begin!

St. Just

Ja.

Robespierre

Legendre, Héroult-Sechelles, Lacroix, Philipeau, Fabre, Mercier, Thomas Payne, Camille-

St. Just

Hij ook?

Robespierre

duwt St. Just een stuk krant onder zijn neus

St. Just

leest voor

“De Bloedmessias Robespierre schettert met gespreide armen zijn Bergrede, maar in plaats van verlossing verordonneert hij bloed en moord, waarbij hij zelf behendig om de vallende messen van de guillotine heen huppelt, terwijl St. Just als een hond aan de voeten van zijn Meester ligt en al zijn woorden gretig oplikt, onder de impressie dat alles wat deze schijnheilige uitstoot als Apocalyptische Openbaring dient te worden overgedragen aan een volk dat verboden wordt voor zichzelf te denken, terwijl hij het hoofd van zijn Meester als vals afgodsbeeld voor hun ogen wuift.”

Robespierre

Ik laat hem het zijne onder zijn arm dragen!

St. Just

“Zij willen jullie doen geloven dat de rode jas van deze pseudo-Messias het gulden vlies van Frankrijk is, en zijn benige, krampachtig wijzende vinger de wil van de guillotine! Maar hij is niets anders dan een uitgewoonde weduwe die drie dozijn mannen had en hen in haar smegma heeft verdrongen, ondertussen decreterend dat haar imaginaire maagdelijkheid gevoerd dient te worden als enig juist kompas!”

Jezus-

Robespierre

Genoeg! Ondanks al mijn waarschuwingen..-

St. Just

Jij hebt ze genoeg kansen gegeven en terug in je gezicht geworpen gekregen.

Robespierre

De dood. De dood houdt hun dissidentie wel binnen.

Heb je de aanklacht klaar?

St. Just

Ja.

En het volk-

Robespierre

Het volk, het volk. Het volk is een kind, het wil alles kapotmaken om te zien wat erin zit.

Laten wij hen dan ook iets geven om kapot te maken.

St. Just

Goed. Zeg het en ze sterven. Ik beloof het.

Robespierre

Geen lange doodstrijd of strubbelingen, daar heb ik de maag niet voor, ik ben een gevoelig mens.

Doe het snel!

St. Just knikt en gaat af

Robespierre

Bloedmessias.. Prima! Ik zal ze offeren en verlossen met hun eigen bloed.

Ik neem de zonde zonder commentaar op mij – laat de historici maar de vergelijkingen trekken.

Waarom kijkt het volk toch altijd uit naar die Ene, terwijl de echte wedergeboorte hier recht voor hun smoel uitgevoerd wordt! Niet in vlees, maar in geest. Danton en de zijnen komen er goed vanaf, niemand verlost mij van mijn wonden. Het zij zo. Alles is vergankelijk, en ik ben alleen.

12.

Büchner

28 maart 1833

Lieve Minna,

Hoop.

Bestaat dat, hoop? Je zou het niet denken. Ik ben nu al een tijdje hier in Giessen, maar wennen doet 't niet. Hoe ze hier de boerenbevolking uitknipen.. Graan wordt goedkoper, belastingen omhoog. Mensen verhongeren in de straat. En iedereen die in opstand komt wordt getraakteerd op een rondje gevangenis. Als ze daar al geraken. Waarom? Ik schrijf deze brief aan de woontafel, terwijl mijn vader af en toe toevallig in de kamer moet zijn voor dit of voor dat, maar vooral om te controleren of ik niet een of ander opzweepend pamflet schrijf. Hij is zo bang dat ik een Revolutionair word, dat hij mij straks aan een boom ziet bungelen wegens verraad aan die of van dat.

Terwijl het enige verraad dat ik zie de boeren zijn, die dag in, dag uit werken voor niks! Ja, voor de belofte van een straffeloze dag!

Je zou bijna de zon niet meer zien door deze ellende, de grijze gezichten en de gebroken ruggen van de onderklasse. Waarom pakken ze niet de wapens op, ze zijn in de meerderheid. Wat houdt hen tegen? Lieve Minna, de politieke staat van het alles drijft me bijna tot waanzin. Ik zou tegen ze willen schreeuwen, schoppen, laat niet zo over je heen lopen! Maar wanneer je niets anders gewend bent- Als dit je leven is, hoe weet je dan dat je het kunt veranderen. Iemand zou ze de weg moeten laten zien, op weg helpen naar een betere toekomst. Iets eerlijkers! Kijk naar Frankrijk – hoe ze daar de moed hebben om een tiran af te zetten – waarom zou dat niet hier kunnen? Maar nee- De armen blijven geduldig de kar trekken waarop de prinsen en de geletterden hun bizarre komedie uitspelen. En ik.. Ik zit hier, bij mijn vader, geneeskunde overdag en filosofie in de nacht en..- Iemand zou iets moeten doen.

13.

Robespierre

Goed, waar waren we?

Julie

Je had het over vertrouwen.

Robespierre

Ah.. Juist.

Julie

Vertrouwen. Wat is dat eigenlijk?

Ik heb dat altijd vreemd gevonden.

Jij en Danton hadden vertrouwen.

In een betere toekomst,

vertrouwen in jezelf, in de mens.

Dat als je opkomt voor je eigen idealen,

voor dat waar je écht in gelooft,

dat het allemaal beter wordt.

Een democratie.

Daar vochten jullie voor.

Hoeveel mensen hebben daarvoor moeten sterven?

En tien jaar later zat Frankrijk weer met een dictator.

Een kleintje, okée, maar wel een met grote ambities.

En jullie waren dood.

Robespierre

Het gaat om het principe.

Julie

Het principe dat dicteert dat als eenmaal de vlag van Revolutie gehesen is alle zielen eronder meteen hetzelfde denken.

Dat principe?

Hoe weet je of je buurman hetzelfde wil als jij?

Misschien zegt de buurman wel: ik wil een aristocratie.

Of ik wil leven naar het Woord van Jezus Christus.

Of ik wil nooit geen regering meer, ik wil eigen verantwoordelijkheid en de rest zien we wel.

Terwijl jij onder die vlag droomt van een land waar we allemaal samendansen in de zon,

denkt je buurman aan een fascistische heilstaat.

Weet je wat ik denk?

Ik denk dat dat iets moeten doen allemaal wel meevalt.

Ik denk dat de wereld doordraait, en dat wij daar allemaal beter van worden.

Wij zijn gelukkig nu.

We onthoofden elkaar niet meer,

we hebben eten en drinken en een baan waar we ons helemaal kapot in kunnen werken..

De Revolutie is dood en dat kun jij niet hebben, maar wij,

wij hebben alles!

(overgaand in decadentie-scène)

14.

Robespierre enkeldiep in bloed

Robespierre

lacht

Weet je wat grappig is?

De beul

wil iemand onthoofden maar houdt in

Grappig? Nee.

Robespierre

Dat ik op deze verhoging sta, en er gebroken mensen om mij heen liggen.

Dat soldaten, strijders, moordenaars, die mensen nemen, mannen hun tong afsnijden, hun hoofd afhakken, nagels uittrekken, met messen inhakken, hakken, en slaan, en hoofden weggooiden, en dat zij de lijken straks bij die muur daar, die muur, ja, die muur daar, opstapelen, en dat zullen beginnen te rotten, en ik hier, gewoon, hier, blijf staan; dat ze de vrouw naast mij nemen, en terwijl ik haar vonnis voorlees, ze haar kind uit haar armen halen, zijn schedel tegen die muur, nee, niet die, die, ja, die muur daar, kapot gaan slaan, en die vrouw meenemen, en haar huilen en haar snikken met een doek dempen, en ik gewoon hier, hier, blijf staan. Dat niks, niks-
Maar, maar weet je wat de grap is?

De beul

Ja. Nee. Wat is de grap?

Robespierre

fluistert

Ik twijfel een beetje.

schatert het uit

Ik sta hier en ik kijk en kijk en druk af en toe een zakdoek tegen mijn neus, maar het enige wat ik kan denken is: stop! houd op! doe het niet! je kunt dit stoppen! En de gedachten tollen in mijn hoofd en de stank van het knekelveld is teveel en ik doe *niks*. Ik. Doe. Niks!

De beul

weet niet of hij nu moet lachen

Nee. Ja.

Robespierre

Ik kan alleen maar blijven denken aan alles ik wat heb gezegd en geroepen, alles waar ik over georeerd heb tegenover stoffige mannen met grijze pruiken, elk woord dat ik gependeed heb, elke ademtocht – de rechten van de mens, het afschaffen van de doodstraf, het uitbannen van slavernij, gelijkheid van iedereen niet onder een Kroon, maar onder De Wet –

en dan zie ik dit, al dit bloed en huilen en schreeuwen en smeken, *smeken*, en ik kan alleen maar denken: dit, is dit..? Dit kan het toch niet zijn?

Al mijn plannen- ..dit?

mijn handen beven en ik wil rennen schreeuwen:

“Lieve God, wees goed voor mij, uw zee is zo groot, en mijn boot zo klein.”

-

Nee.

Nee.

Houd op.

Stop!

Ik geloof.

Ik. Gelóóf.

Ik geloof in onze dromen, ik geloof in onze ideeën en onze daden.

Ik geloof in de mens, ik geloof in ons.

Onze problemen zijn door de *mens* gemaakt – en de mens kan ze oplossen.

De mens die zo groot kan zijn als hij zelf wil,

zolang we het blijven willen, zolang we bereid blijven ergens naar te streven,

zolang we durven te dromen en naar ons hart blijven luisteren!

Door de offers, door de tranen, door het bloed.

Die strijd geeft het juist waarde!

Wij kunnen de wereld veranderen, wij doen het elke dag.

Wij kunnen handelen en wij kunnen ons lot in onze eigen handen nemen,

wij kunnen ons verenigen en streven naar een wereld die vrij is voor *alle* mensen,

die vrij is en majestueus en eerlijk. Waar de zwakkeren beschermd worden en de sterken

rechtvaardig zijn. Dát dromen is wat ons *ons* maakt,

nooit ophouden, blijven vechten is wat ons menselijk maakt.

Wij zijn meer dan eilanden van ikken. Wij *doen* ertoe.

Wij zijn niet machteloos, het belangrijkste is, alleen, we moeten het niet vergeten.

We moeten niet. Nooit. Twijfelen.

Toch?

De beul knikt

Robespierre

strijkt zijn haar naar achter, gaat recht staan

Weet je wat?

De beul

onzeker

Wat?

Robespierre

Ik zal *nooit* twijfelen.

maakt een hoofdbeweging, de beul onthoofd zijn gevangene

15.

Robespierre

Als we nu niets doen bestaan we in 2050 niet meer,
dan zijn we uiteengevallen in kleine provincies die tegen elkaar opbieden,
proberen onze schuld van 450 miljard euro af te lossen,
terwijl de politici elkaar het leven zuur maken
en met een schuin oog naar de beurskoerzen kijken en hopen,
HOPEN, dat de plannetjes die ze hebben
de rente van hun uitstaande 10 jaars obligaties niet door het dak jaagt.
Dan wordt alles wat ze doen – alles wat ze voor ons zouden moeten doen –
gedicteerd door een anonieme markt die alleen maar kan reageren,
nooit kan leiden.
En terwijl zij naar de cijfers kijken ernaar alsof er een visie in zit,
een idee van de toekomst,
blijven wij vastzitten in een vicieuze cirkel waar we nooit meer uit gaan komen.
Onze schuld is geen opinie, geen theorie,
het is een wiskundig feit.

Wij leven met een gewicht op onze schouders,
en elke dag drukt het ons dieper naar beneden.
Wat wij nodig hebben is iemand die verder kijkt,
voorbij de politiek, voorbij de waan van de dag.
Iemand die zegt:
Dames en heren, wij hebben een wiskundig probleem.
Onze politiek is vermarkt,
onze vertegenwoordigers zijn vermarkt,
ons hele systeem is ingericht op een zeepbel die op elk moment in elkaar kan spatten.
En wie betalen dat? Jullie!
Maar ik weiger samen te werken met een vermarkte Kamer,
ik ga niet werken met politici die hun principes inruilen voor peilingen en polls.
Ik laat dat alles los en ik zeg tegen jullie:
het geld moet uit de politiek.
En totdat dat gebeurt is er geen beleid hoe briljant ook,
dat ons gaat redden
Niet van jou, of van jou of
wijst iemand aan
van u die daar in het donker zit.
Nu is de tijd om iets te doen.
Nu.

16.

Danton

Wanneer mensen denken over Revolutie, denken ze altijd aan een opstand.

Ik heb dat ook lang gedacht.

Dat om iets nieuws te creëren je moet opstaan en het pakken.

En wanneer je opstaat, dan stoot je soms mensen om;

mensen die niet mee willen werken, die het allemaal wel prima vinden zo,

mensen die een baan hebben, kinderen, iets te verliezen,

mensen die zo hard gevochten hebben voor hun plek in de wereld

dat ze niet langer zien dat die wereld niet de juiste is –

niet eerlijk, niet rechtvaardig, niet betrouwbaar.

Maar hoe langer ik erover nadacht,

hoe bespottelijker het me voorkwam.

In Opstand komen.

Dag na dag worden wij gebombardeerd met dingen om tegen in opstand te komen,

elke minuut weer een vers nieuwsbericht dat oproept om ergens iets van te vinden,

om een petitie te ondertekenen of om een product te boycotten.

Doe dit, vind dat, wees bewust van zus en zo..

Kleine opstandjes zijn het, kleine revoluties,

allemaal gekanaliseerd en bezworen in het systeem,

veiligheidsventieltjes om ons tegen die ene explosie te beschermen.

De waarheid is dat wij in een wereld leven waarin zelfs eten niet meer onze eigen beslissing is.

Wij eten niet omdat we honger hebben,

maar omdat een bedrijf wilt dat wij eten.

“Vanishing Caloric Density”, noemen ze dat.

“Bliss Point”.

Zelfs het meest basale instinct dat wij hebben wordt ingezet om winsten te maximaliseren.

Hoe erg moet het dan wel niet met de rest zijn?

Met onze manier van stemmen?

Onze manier van denken?

Om vrij te zijn, om echt vrij te zijn, moeten we erkennen dat keuzes geen zin hebben.

Om echt in Opstand te komen, moeten we ophouden met in opstand te komen.

Ophouden met dingen *doen*.

Denk je eens in als we allemaal stoppen, rust nemen, zitten, ons niet opwinden,

lak hebben aan al die bedrijven en overheden die iets van ons willen,

iets van ons moeten,

we gewoon ophouden met doen wat we geacht worden te doen.

Kijk eens wat er dan gebeurt.

En noem dat dan Vrijheid.

17.

Robespierre

Niks doen is de ultieme Revolutie.

Danton

Precies.

Robespierre

Edelachtbare, ik teken hier graag protest tegen aan.

De Rechter

Op basis van wat?

Robespierre

Dat de verdachte een hypocriete sociopatische lul is!

Danton

Pardon?

De Rechter

Eh- ik weet niet of dat zo in het wetsboek-

Robespierre

Alleen een sociopaat denkt dat verantwoordelijkheid niet bestaat, dat het niks uitmaakt wat er met je vrienden of familie gebeurt die je meesleurt in je val.

Heb jij Camille gered?

Danton

Camille?

Robespierre

Antwoord!

Danton

Camille hoefde niet gered te worden!

Robespierre

Nee?

Danton

NEE!

18.

(Tweede bedrijf, eerste scène)
Camille en Danton in een kamer

Camille

Danton, je moet naar me luisteren.
Als jij gaat, dan ga ik ook.

Danton

Ach.

Camille

Robespierre wéét van de spotprent die ik over hem maakte, Danton!

Danton

Robespierre doet niks, geloof me nou maar.

Camille

Waarom ben je zo zeker van je zaak?
De tijd tikt verder, voor je het weet heb je niets meer over.

Danton

De tijd verliest ons, zo gaat dat. Vooral 's ochtends als je voor de spiegel staat te hinken met je linkerbeen in de broekspijp en je rechter ergens achter zwaaien, met je handen om de boord van je overhemd en je sokken die van je tenen affloept – altijd met het zekere uitzicht dat de ochtend van morgen weer precies hetzelfde zal brengen.
Dat noem ik pas onverschilligheid.

Camille

Waar heb je het over?

Danton

Hoe moet ik dat weten.
Sterven maakt je kinds.
De hypocriete pseudo-geestelijke uithangen ook, overigens.

Camille

Waarom ben je zo vastbesloten de martelaar uit te hangen?
Waarom doe je zo?

Danton

Waarom niet. Het verveelt me.
Dit.

Camille

Verveelt j-
Danton, als we niets doen beland ik onder de guillotine!

Danton

Niemand belandt onder de guillotine.

Camille

Hoe weet jij dat nu?
Komt God naar beneden speciaal en alleen om jou te redden?
Zorg dat ze ons horen, op z'n minst!

Danton

Waarom?
Altijd in dezelfde jas rondlopen,
dezelfde gezichten trekken,
dezelfde teksten zeggen.
Het is gewoon zielig.
Er is een fout gemaakt, toen we geschapen werden.
Er ontbreekt iets binnenin ons, ik heb er geen naam voor, maar ik voel het.
Maar waarom zouden we het uit elkaars ingewanden tevoorschijn moeten trekken,
waarom moeten we daarom onze lichamen maar openbreken?

Camille

Omdat ik nog niet klaar ben om te sterven, verdomme! Daarom!

Danton

Luister naar me, Camille, luister!
Niemand gaat hier sterven; het enige wat sterft is een nieuwe wereld,
een betere wereld; het is iets wat generaties na ons zal inspireren,
ze zullen zich afvragen:
hoe lang nog moet de mensheid in eeuwige honger naar haar eigen ledematen vreten?
Hoe lang moeten wij schip-

Camille

-breukelingen op een wrak door onlesbare dorst gekweld elkaar het bloed uit de aderen zuigen?
sarcastisch
Hoe lang moeten wij, algabraïsten van het vlees, bij het zoeken naar de onbekende, eeuwig ontzegde
X onze brekeningen met verscheurde ledematen schrijven? Ik heb het je allemaal al eerder horen
zeggen, Danton! En je zal het blijven zeggen, zelfs al ligt je hoofd te rotten in een mand.
Maar wat schiet ik er mee op? Nou?
En mijn vrouw? En mijn kinderen?
Nou?!

Danton

Opschieten?
Vind je dat echt?

Camille

Het gaat er niet om wat ik vind of niet.
Het gaat er om wat er in de realiteit staat te gebeuren,
het gaat erom dat als jij niets doet wij sterv-

Danton

Dat is nu juist het punt!

Camille

O.. O ja, het punt! Natuurlijk.
Martelaarschap is een punt.

Hoe help jij het volk-

Danton

WAT INTERESSEERT HET VOLK MIJ NOU!

Laat de mensen hun beulen houden, ze voelen zich er blijkbaar goed bij.

Ik ga ze echt niet in de weg staan. Iedereen moet zijn eigen keuze kunnen maken.

Eigen verantwoordelijkheid. Eigen geluk. Als ze mij dood willen, prima.

Ik ga er geen traan om laten.

Camille

Kom op, Danton, ik.. Je moet-

Danton

Moet? Ik moet schreeuwen. Ik moet marcheren. Ik moet huilen. Moet moet moet moet.

Als het aan jou ligt marcheer ik met gestrekte been recht naar de kogel in m'n kop.

Het is teveel moeite,

dit leven is het werk niet waard dat je verricht om het in stand te houden.

Camille

Maar we kunnen vluchten!

Danton

Nee.

Camille

Ze hangen onze hoofdloze lichamen op aan de bomen van de Champs-Élysées..

Danton

Nou en.

Danton trekt een blikje bier open

19.

St. Just

Niemand durft het uit te spreken,
niemand durft het in de mond te nemen,
alsof ze het woord bloed niet kunnen verdragen.
Maar wanneer je het simpel bekijkt,
objectief,
zonder enige rancune,
zie je dat wij niet wreder zijn dan de natuur of de tijd.
De natuur buigt zich niet naar andere wetten,
gehoorzaamt niet en keert niet terug,
zij beukt door
en waar de mens het waagt zich in haar vuurlinie op te stellen
wordt hij vernietigd.
Een kleine verandering in de atomen van de lucht,
in het schuiven van de tectonische platen,
in de schommelingen van het evenwicht van de oceanen en bam! je hebt een epidemie,
een vulkanische uitbarsting en een overstroming die duizenden in een klap wegvagen.
Sommige mensen maken dan wat geld over,
hangend met hun voeten over de bank,
anderen pakken een schop en graven de halfverrotte lijken onder de modder vandaan.
Wat is het resultaat?
Een onbeduidende, nauwelijks merkbare verandering in de fysische natuur van deze wereld,
een kleine golf die het opmerken niet waard is,
een kleine slag die zonder een voelbaar spoor achter te laten voorbij is gegaan.
Ware het niet dat wij moord en brand schreeuwen om de lijken die op het strand aanspoelen,
of huilen om beelden die te heftig zijn om voor 8 uur 's avonds uitgezonden te worden.
De natuur maakt het niet uit, die is.
Die onderneemt geen actie of inactie,
die is wat zij is en gehoorzaamt alleen daar aan.
Zoals het hoort.
Zij heeft geen morele of fysische revoluties.
En zelfs als ze dat zou hebben, dan zou dat onderdeel van haar systeem, van haar zijn.
En ja, dan gaat dat door bloed heen.
En vlees en ingewanden en tranen van mensen die alleen achter bleven.
Het is onderdeel van de wereld.
Daar valt niet tegen te verzetten,
daar valt niet aan te ontkomen.
Gebruik het, adem het, zet het in.
De enige vraag die ertoe doet is deze:
wie is sterker? Wie wint?

En is er iemand die daar antwoord op durft te geven?

20.

(Eerste bedrijf, zesde scène)

Danton en Robespierre op zijn kamer

Robespierre

Ik zeg het nog één laatste keer:
wij moeten onszelf kunnen verdedigen.
Als we dat niet mogen zijn we zo goed als dood.

Danton

Waar houdt zelfverdediging op en wordt het moord?
Wie ben jij om aan te wijzen waar de grens ligt?

Robespierre

Als je een Revolutie niet volbrengt,
komt die grens vanzelf met een arrestatiebevel op je afgestormd.
Onze kans is nog niet verkeken, Danton.
De politiek is nog niet dood, de gezonde kracht van ons volk
heeft nog niet in alle opzichten de plaats van de opgebrande achterkamerjes ingenomen.
Als we juist nu al het moreel verval bestraffen,
alle desinteresse, alle inertie, dan zetten we een stap.
Laat de deugd maar door terreur heersen.

Danton

Jij plaatst jezelf op een glimmend voetstuk, Robespierre,
maar ik zie het niet.
Je maakt geen schulden,
je hebt nog nooit een vrouw geneukt,
nog nooit onder een rokje gespied of je oor tegen de muur te luisteren gelegd,
altijd sta je daar, rechte rug, in je onkreukbare jas, met naast je tekst een glaasje fris.
Hoe houd je dat walgelijk rechtschapen blabla vol?
Ik zou me kapot schamen als ik jou was.
Dertig jaar loop je al rond op deze godvergeten wereld,
je heft je kin en je kotst op alles wat naar zonde riekt,
maar jouw hoogmorele waanzin stelt je alleen in staat om anderen slechter te vinden dan jezelf.
Dat is geen deugd, dat is *dédain*.
Je maakt me niet wijs dat wanneer jij 's ochtends voor de spiegel staat,
er iets is in jou dat naar voren leunt en fluistert:
je liegt, je liegt.

Robespierre

Mijn geweten is zuiver.

Danton

Geweten.
Het geweten is een spiegel waarvoor jij je als een aap posteert
en vingers wijst naar iedereen die niet zijn lippen net zo pruilt.
Nee, het is echt de moeite waard om daar enige belang aan toe te kennen
en elkaar voor in de haren te vliegen.
Wat gaat het jou aan hoe iemand zich gedraagt zolang ze jou met rust laten?
Wie riep jou uit tot onnipotente politieagent van deze Hemel?

Robespierre

Iemand moet die verantwoordelijkheid op zich nemen.

Danton

Verantwoordelijkheid..

Als er wat meer laissez faire in de wereld zou zijn, zou 't een stuk leuker worden, ja.

Als je handelt naar je natuur, 't niet constant onderdrukt,
is dat het grootste compliment dat je het leven kunt maken.

Robespierre

Danton, die leuke laissez faire waar jij continu over klaarkomt is niets anders dan onverschilligheid.

Dat is geen filosofie, het is egoïsme.

Danton

Zonder egoïsme zou jij niet eens bestaan, Robespierre!

Waar moet je je anders tegen afzetten?

Een standbeeld?

Hopeloos, dat beeld wint het op inhoud.

Robespierre

Dus ik heb geen emoties, prima.

Ik ben rationeel en koud, ik zie alles vanuit mijn hoofd
ik maak afwegingen die alleen robots zouden kunnen maken.

En wat dan nog?

Ik offer me op.

Iemand moet het doen.

Danton

Zeg dat tegen die duizenden die je dood in hebt gejaagd.

Robespierre

Alsof jouw applaus niet door elke klap van de guillotine heen klonk!

-

Goed, ik heb het geprobeerd,
jouw lot is niet meer in mijn handen, nu.

Danton

Doe wat je niet laten kunt.

21.

Büchner

Lieve Minna,

Eindelijk! Studenten hebben de wapens opgepakt en een opstand ontketend in Frankfurt am Maine! Het mislukte... Maar ik snap volkomen dat ze 't probeerden! Alleen met geweld kunnen we echt iets veranderen in deze wereld. De krachten die zich tegen ons samenspannen zijn anders te groot; ze drukken altijd op de zwakste schakel. Met geld, met eten, met martelingen.. Natuurlijk breekt 'ie dan! Nee, we moeten zorgen dat ze ons niet meer uit elkaar spelen, tegen elkaar opzetten. Samen moeten we een opstand afdwingen, als er maar genoeg zijn dan volgt de rest vanzelf. Niemand houdt van het leven dat hij nu heeft, niemand houdt ervan om dag in dag uit uitgebuit te worden door een klasse die zijn superioriteit puur en alleen op bloed baseert. Wat maakt het uit dat je aangetrouwde oudoom ooit eens wat land bezat! Dat maakt je geen Koning. Geen echte. Er zijn er meer die zo denken, hier in Giessen. Genoeg is genoeg. Ludwig heeft een drukpers, die gaan we gebruiken. Ik ga een manifest schrijven, iets dat hoop en perspectief biedt voor de boeren hier; iets om een Revolutie van onderaf te ontsteken. Vrede voor de kotten! Dood aan de Paleizen!

22.

De Rechter

hamert

Goed, ik heb genoeg gehoord!
Heeft de verdachte nog iets toe te voegen
voordat we over gaan tot het vonnis?

Danton

vouwt een briefje open, leest

Meneer de voorzitter van de rechtbank der publieke opinie,
geachte mensen in het publiek,
Ik wil graag een paar minuten gebruik maken van mijn spreekrecht.
Van al onze verworvenheden is vr-

Camille

mompelt

Briljant, Danton, had je dit grootse betoog niet wat eerder in kunnen zetten?

Danton

...van al onze verworvenheden is vrijheid het meest dierbaar en het meest kwetsbaar. Het is waar
mensen hun leven voor hebben gege-

Camille

haalt overduidelijk zijn neus op

Danton

Wat?

Camille

Hebben gegeven?

Wat denk je dat wij zo weer gaan doen?

Danton

Ga jij nu dit nu steeds live van commentaar voorzien?

Camille

stuurs

Nee.

Danton

Goed, vrijheid, dus, kwetsbaar en-

Camille

mompelt

Weet je wat kwetsbaar is?

M'n nek!

Die is kwetsbaar!

Danton

Wat? Wat moet je nou?

Camille

Niet dood, dat moet ik nou!

Danton

Daar gaat het toch helemaal niet om!

Camille

Nee?

Danton

Nee!

Waar was ik nou?

Camille

Vrijheid.

Niet de onze.

Danton

O ja. Juist.

Ik geloof met heel mijn hart en ziel dat de vrijheid van ons allen bedreigd wordt.

Dat wat ons erfdeel is, waar generaties allee-

Robespierre

Ons Erfdeel?!

Danton

Wat nu weer?

Robespierre

Wat bedoel je met *ons* erfdeel!

Danton

Nou, gewoon-

Robespierre

Mijn erfdeel!

Met deze handen losgewrikt van-

Danton

Mag ik even mijn verhaal afmaken?

Ja? Dank je.

Edelachtbare, ik heb niets tegen mensen die iets doen. Ik heb een probleem met de mensen die te veel doen, en de doeners in dit land die onze vrijheid naar hun eigen hand willen zetten.

schuine blik naar Robespierre, die haalt zijn schouders op

Misschien denkt u straks dat ik ben veroordeeld omdat me aan het juiste woord ontbrak om u te overreden.

Maar zo is het niet.

Inderdaad, ik word straks veroordeeld –laten we onszelf niet voor de gek houden;

Zoals Socrates zei, nooit heb ik me schuldig gemaakt aan de gedachte dat door mensen ter dood te brengen je een halt kunt toeroepen aan de beschuldiging dat je niet *juist* leeft.

Ik zal het u zeggen: wat mij toen is overkomen, is iets *goeds*.

En diegenen onder ons die de dood als een verschrikking beschouwen, hebben het dus bij het verkeerde-

Robespierre
OBJECTION!

Danton
-... eind.

De Rechter
wordt wakker gepord door de gerechtsdeurwaarder
Eh.. Wat?
Objec-?
Op welke gronden?

Robespierre
Op de grond dat hij A) niet ingaat op mijn vraag en B) hij een heel stuk de tijd heeft gehad om vanalles te kunnen zeggen en te spuien en dat ik het wel een beetje GEHAD heb met die verdomde nuance de hele tijd. Tijd voor een vonnis!

St. Just
Ja een vonnis!

Danton
Ik mag toch wel een slotpleidooi houden?

Robespierre
Niet als je het alleen maar gebruikt om onrust te zaaien en mensen op te hitsen!

Danton
Ik mensen ophitsen? IK?!
JIJ bent degene die ze een fakkel in de hand duwt en naar het Paleis toeschopt!

Robespierre
Terwijl jij achter ze aan schreeuwt dat ze harder moeten lopen, ja!

De Rechter
Heren, heren..-

Danton
Ik heb NOOIT iets anders gedaan dan me keurig gedragen in die hele Revolutie!
Jij hebt hier het bloed aan je handen, niet ik!

Robespierre
Leugenaar!-

De Rechter
Nou nou-

Robespierre
Jij bent net zo goed een massamoordenaar en jij weet het!
Alles voor de goede zaak!

Paar hoofden meer of minder-
Zei je dat niet, heb je dat niet gezegd!

Danton

Hoe weet ik nou wat wat ik heb gezegd?

Robespierre

Het stáát hierin!

wuift met boekje Dantons Dood

Danton

Waarin? Wat is-

Georg Büchner

Een moderne Adonis wordt niet door een ever, maar door zeugen in stukken gescheurd; hij krijgt zijn wonde niet aan zijn dijbeen, maar in zijn liezen, en uit zijn bloed bloeien geen rozen op, maar kristalliseren zich kwikzilverbloesems!

stilte

Robespierre

Wat?

Danton

Büchner?

Wat doe jij hier?

Büchner

Ik ben ook al een tijdje dood.

Robespierre

Ja...

Danton

Oké, misschien kun jij ons helpen,
voor eens en altijd de wereld uit,
Want jij bent het toch met me eens, of niet?

Robespierre

O kom op zeg, natuurlijk-

Büchner

Ik weet het niet.

Robespierre

Hoe bedoel je, ik weet het niet?

Büchner

Dat ik het niet weet.

Dat ik heb gewikt en gewogen, dat ik heel mijn leven in dienst heb gesteld Revolutie te begrijpen,
te beginnen, om het volk omhoog te liften, uit het stof en as maar dat uiteindelijk..-

Danton

Maar je bent het met mij eens, toch?
Dat geweld juist geen-

Büchner

Geweld.. Ik weet het niet.

Danton

Ik snap..-

Büchner

Het spijt me, ik had hier graag een monoloog gehouden over de noodzaak van Revolutie,
over waarom iets doen of niets doen goed zijn...
Maar als ik succesvol in mijn Revolutie was geweest had ik dit hele verdomde stuk niet geschreven!
Het volk is niets anders dan bittere teleurstelling..
Maar je kunt ze niet dwingen om een Revolutie-
dan is het geen revolutie meer, dan wordt het moord..
Ik kan geen kant kiezen want er is geen kant om te kiezen!

Danton

Maar..

Büchner

Jullie enige nut is om dragers van mijn teleurstelling te zijn.
In de mensen, de wereld..
Zal deze aarde ooit menselijk worden?
Of blijven we doorgaan in cirkels?
Danton, de melancholicus, gelooft niet in succesvolle omwentelingen,
jij was mijn ene helft,
en Robespierre, de dogmaticus, wil het revolutionaire proces ten koste van alles in stand houden,
jij mijn andere...
En ergens.. Ergens verdwenen mijn idealen uit het zicht..
Ik wist.. Ik weet het niet meer..

Robespierre

Geen.. idealen?

stilte

Robespierre

Nee.
NEE!

Büchner

Het spijt me.

Büchner af

Danton

Dit kan niet-

Robespierre

NEE!

Ik weiger dit te geloven, hij liegt!

Julie

Ik weet niet.. Volgens mij-

Danton

Nee, nee, hij heeft gelijk, hij loog!

Dat is de enige verklaring!

Het alternatief..

Robespierre

De Revolutie is wél nuttig!

Danton

Ja!

Robespierre

Ons levenswerk is nuttig!

Het moet gehoord worden!

Danton

.. Jullie. Jullie!

Jullie moeten een keuze maken!

Dat is jullie taak!

Vergeet hem, hij liegt!

We kunnen een keuze maken!

Robespierre

We kunnen de wereld veranderen, wij allemaal, nu, hier!

Danton

Vanavond!

Kies mijn kant!

Blijf bij mij en de wereld wordt anders!

Robespierre

Geloof hem niet!

Laten we weggaan uit deze hel,

naar het licht, met mij!

Een nieuwe toekomst!

Ik beloof het!

Danton

Beloven? Sinds wanneer houd jij je aan je beloftes?

<vanaf hier door elkaar etc.>

Robespierre

Zij laten zich echt niet voor jouw kar spannen, Danton!

Dat soort opzichtje trucjes, daar zijn we nu wel voorbij!

Tweehonderd jaar lang word ik al afgeschilderd als radicaal monster

GENOEG IS GENOEG!

Robespierre

JIJ BENT GEEN HELD! JE BENT EEN LAFKAARD!
Alleen door op te staan maken we een vuist,
alleen door in opstand-

Danton

In opstand? IN OPSTAND?
En hoe zie je dat dan voor je?
Een bordje "FREE HUGS" op de Dam?

Camille

Jouw opstand is niets waard!
Dit hele systeem is opgezet om elke vorm van opstand te kanaliseren,
en jij denkt dat je een massa op de been krijgt? Houd toch op!

St. Just

Als de noodzaak maar groot genoeg is laten deze mensen-

Danton

Zich niet door jou verleiden om hun levens voor niks weg te gooien!

Robespierre

We zijn als mensen meer dan dit!
Meer dan wat Danton voor staat!
Misschien hebben we fouten gemaakt, vroeger,
maar we kunnen beter, ik weet het zeker!

Julie

In opstand komen?
Ik werk me elke dag te pletter,
ik moet helemaal niks!

Robespierre

Wij zijn in staat tot grote dingen, ik weet het,
wij kunnen deze wereld opbouwen of laten vervallen;
kom, alstublieft, kom met mij mee,
we maken hem weer mooi, ik beloof het!

St. Just

De vraag is simpel:
Wie zijn wij?
Zijn wij de mensen die thuis kijken naar de televisie,
een leut van de thee nemen en zeggen:
"dit is pas het leven, lekker hè?"?

Robespierre

Wij zijn niet de maandelijks hun hand ophouden voor
de geweldige Multinational!
Wij zijn niet de mensen mensen die met een simpele klik van de muis een gedeeld ongenoegen *liken*
om twee seconden later al weer te vergeten wat we gedaan hebben!

Wij zijn niet de mensen die zichzelf monddood maken,
denken dat ze iets doen,
maar uiteindelijk achterover blijven hangen in hun tweetraps tuinstoel van de Blokker!
Nee, zeg ik, dat zijn wij niet!
Wij zijn de mensen die problemen aanpakken en oplossen!

St. Just

U hoeft niet de handdoek in de ring te gooien.
Sta op, met mij, straks, wanneer het tijd is.
Uw bank zal niet onderuit gaan!
Uw pensioen zal veilig zijn!
Uw leven zal beter worden, met mij!
Wij schoppen de luie stoel en geven een signaal, slaan de handen ineen!

St. Just

Wij zijn nog niet zo verloren als jij Danton!
Deze mevrouw hier, zij weigert met jou aan te pappen!
En ze heeft gelijk!

Julie

Danton is écht!
Geen mismaakte afbeelding van wat “deugd” zou moeten zijn, zoals jij!

Danton

Een maatschappij die draait om één ding:
Eigen Verantwoordelijkheid.
Om echt vrij te zijn is heel erg simpel. En heel erg moeilijk.
Niemand zegt jou meer wat te doen!
We némen onze verantwoordelijkheid!
Wij blijven zitten!

Robespierre

Sta op en laat hem verrotten!
Kom met mij mee naar buiten!
We hebben een wereld te winnen!

Danton

Blijf zitten, relax,
wees samen met mij de échte Revolutie!

Julie

De wereld heeft aan onze acties nog nooit iets gehad!

Camille

Recht je rug tegen dictatuur en manipulatie!
Blijf zitten!

Danton

Hij predikt vrijheid; welke vrijheid?
Kunnen wij zeggen wat we willen?
Kun jij gaan en staan waar je wilt?
Wie heeft er hier een paspoort?

Als we overal kunnen gaan en staan waar we willen,
waarom hebben we die dingen dan nodig?

Julie

Het enige wat u hoeft te doen,
is kiezen. Of geen keuze maken,
wat ook kiezen is.
Opstaan of blijven zitten..

Danton

Hij heeft géén gelijk.
Hij KAN geen gelijk hebben.
Hoelang spoelen wij nog bloed met bloed weg?

De Rechter

Dames en heren,
het is aan u.
Makkelijk en in de kern ondubbelzinnig.
Bent u bereid tot actie,
of niet?

Robespierre

Sta op, kies mij!
Kom naar buiten en vergeet dit stoffige gedoe!

Danton

Blijf, blijf bij mij,
laat de opgefokte retoriek buiten staan blazen,
laat de wereld zichzelf zijn,
blijf hier, bij mij,
relax.

Eindscène Danton

Stilte

Julie

Zal ik dan nu mijn sterfscène doen?

Stilte

Danton

Rust, dat wil ik.

Wegzinken in een Niets, nee, in iets rustigers dan Niets-

Zou dat God zijn?

Het zou me sieren, denk ik, gelovig te worden in mijn laatste ogenblikken,

dan ben ik tenminste niet alleen.. Maar ik ben atheïst, daar valt geen troost te halen.

Ik zou het Niets God kunnen noemen, een laatste aanhef, een kleine weesgegroet,

hallo God, lang niet gezien; ik ben op zoek naar het Niets, zijn jullie toevallig hetzelfde?

Maar iets kan niet tot Niets worden; en 'Ik' is iets, zie, kijk; daar wringt de schoen.

En dit, dit wat men Schepping noemt, druk en vol, dit onaflatende gekrioel,

daar kan geen Niets in gedijen;

Om te kunnen Zijn heeft de Schepping het Niets moeten vermoorden, hij is haar wond, wij haar bloeddruppels,

deze wereld het graf, waarin het wegteert en ontbindt.

In ontkenning, dat zijn we, halfdood begraven maar we weigeren toe te geven,

houden ons vast aan nieuwe huizen, hijsen ons in zijden jassen en kraakwitte hemden, doen alsof ons vlees niet stinkt,

als koningen bijgezet in drie- of viervoudige doodskisten.

En vanaf onze geboorte krabben wij aan het deksel, laat ons er toch uit!

Maar wie wil nu in deze wereld leven?

Het enige wat je rest is een gecompliceerdere, georganiseerdere manier van sterven, van verrotting, dat je aantast en afbrandt en gedesillusioneerd weer in je graf laat kruipen, alle hoop vervlogen door die ene zin:

“Zo zit de wereld nu eenmaal in elkaar.”

Nee, ik wil niet verder.

Ik wil in deze stilte het gehijg van mijn adem niet meer horen.

Julie

Ik ga mijn sterfscene doen.

Danton

Ik flirt met de dood, pronk en dans; lonk heel aangenaam naar hem vanuit de verte;

eigenlijk moet ik om heel deze geschiedenis lachen.

Er is een gevoel van continuïteit in mij, dat fluistert:

het zal morgen zijn zoals vandaag, en overmorgen, en nog later,

alles blijft als nu. Maar misschien.. Misschien-

Julie

Het volk liep door de straten, nu is alles stil.

Misschien is de beste manier om te gaan de stilste;

een kleine zucht, een oneindige stilte,

geen bloed, geen tranen, geen schreeuwende menigte;

een eigen keuze, ja..

Een eigen keuze.

Danton

Geschiedenis. Het is een grappig iets, geschiedenis.

We kennen er waarheid aan; zo was 't, niet anders.

“De Zondvloed van de Revolutie mag onze lijken afzetten, waar ze maar wil; met onze fossiele knoken zullen ze nog altijd alle koningen de schedel in kunnen slaan.”

Dat heb ik ooit eens gezegd.

Schijnt.

Wat betekent het?

Alles gerechtvaardigd voor de hoop op een toekomst?

Is dat het waard?

Robespierre zou zeggen: Beter iets dan niets.

Zelfs als dat iets uiteindelijk niets is.

Ironisch, vind u niet?

Ik voel mij wel verantwoordelijk,
misschien als ik eerder niets had gedaan-

Dankuwel dat u met mij hier in het donker zit en nadenkt over niets.

Over niets hebben bereikt.

Ach ja. Ik zal mij maar klaarmaken.

Julie?

...

Ik wil uit het leven niet als uit een bidstoel stappen,
maar eruit wegsluipen als het bed van een hoer.

We moeten sterven, en nog eens sterven, en doorgaan met sterven.

Op naar de Hemel.